

Lilla Livet

Informationstidning för personal inom barnhälsovård

Nummer 1 - januari 2023

Innehåll

Barn som inte går på förskola	s 03
Förstå familjen	s 03
Undersökning av barns förmåga att höra och lyssna	s 04
Befolkningsregistret, sökning av nyfödda in- och utflyttade barn	s 04
Cosmicinformation	s 04
Prata med andra pappor om föräldraskap och barn	s 05
FN:s konvention om barnets rättigheter	s 05
Värna våra yngsta	s 05
Frågor och svar	s 06
Utbildningar/fortbildningar 2023 - save the date	s 07
Info från Livets tråd	s 08
Bebispodden	s 09
BVC-podden	s 09
Rikshandboken	s 09
Länkadress till vår sida på intranätet	s 09
Informationsmaterial från utbildningar	s 09
Fortbildning/Utbildning	s 10

Lilla Livet är utgiven av Centrala Barnhälsovården i Värmland

Helena Löfwenhamn, barnhälsovårdsöverläkare, 010-831 59 39
helena.lofwenhamn@regionvarmland.se

Cristina Gillå, verksamhetsutvecklare 010-831 66 76
cristina.gilla@regionvarmland.se

Gunilla Svedlund, assistent 010-831 67 06
gunilla.svedlund@regionvarmland.se

Mirja Augustsson, dietist/verksamhetsutvecklare, 010-831 67 25
mirja.augustsson@regionvarmland.se

Sofia Nääs, psykolog/verksamhetsutvecklare, 010-831 60 16
sofia.naas@regionvarmland.se

Besöksadress:
Älvgatan 39
652 30 Karlstad
010-831 67 06

e-post: barnhalsovardsenheten@regionvarmland.se

Adress till:
Psykologmottagningen för föräldra- och barnhälsovård
Föräldrastödmottagningen
Centralsjukhuset
Bryggaregatan 7
651 85 Karlstad

Barn som inte går på förskola

Forskning visar att en förskola av hög kvalitet kan utjämna skillnader i barns förutsättningar. Med andra ord: de barn som har mist gynnsam socioekonomisk bakgrund behöver en bra förskola allra mest. Därför är Öppna jämförelser Förskola ny och viktig kunskap för kommunerna.

Totalt är det nästan 22 000 barn i åldern 3-5 år som inte går i förskolan (17 000 som varken går i förskola eller pedagogisk omsorg), att jämföra med 350 000 3-5-åringar som går i förskolan. Den nya statistiken, som SCB tagit fram på uppdrag av SKR, visar att barn som inte är inskrivna i förskolan har en mindre gynnsam socioekonomisk bakgrund än de som är inskrivna. Familjerna är i högre grad nyinvandrade, föräldrarna har lägre inkomst och utbildningsnivå, och en högre andel av föräldrarna har ekonomiskt bistånd.

Statistiken är högaktuell eftersom kommunerna nu står inför ett nytt statligt uppdrag att öka deltagandet i förskolan bland barn tre och fem år. Bland annat ska kommunerna reservera förskoleplatser till nyinvandrade samt ge riktad information till vårdnadshavare vars barn inte går i förskolan.

[Ny statistik om barn som inte är inskrivna i förskolan | SKR](#)

/Helena

Förstå familjen

Ett verktyg för dig som möter föräldrar med kognitiva svårigheter

Målet med verktyget är att alla familjer ska känna sig välkomna och trygga när de besöker verksamheter som är till för dem. Föräldrar ska ges jämlika förutsättningar att ta till sig information, insatser och stöd på bästa sätt.

Verktyget innehåller konkreta tips och förslag på hur man kan guida i föräldraskapet och ge rätt stöd.

Förstå familjen är framtaget av Kunskapscentrum för jämlik vård i Västra Götalandsregionen och finansieras av Länsstyrelserna, Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd och Myndigheten för delaktighet. Många föräldrar och yrkesverksamma har bidragit med erfarenheter och kompetens, däribland [SUF-kunskapscentrum i Region Uppsala](#).

”Förstå familjen” presenteras på vårens yrkesträffar och foldern kommer att skickas ut till er BHV-sjuksköterskor inom kort.

Förstå familjen - [Vårdgivarwebben Västra Götalandsregionen \(vgregion.se\)](http://vardgivarwebben.vgregion.se)

/Cristina

Undersökning av barns förmåga att höra och lyssna

Audiologiska forskningscentrum gör en studie som undersöker barns hörsel och föräldrarnas uppfattning om hur deras barn lyssnar i olika situationer. Syftet är att validera ett enkät-instrument.

Deltagandet innebär att föräldern får svara på frågor om barnets hörselbakgrund och därefter enkätfrågor som handlar om hur barnet lyssnar i vardagen.

Föräldrarna kan själva via en QR-kod läsa mer och anmäla intresse.
regionorebrolan.se

Vi kommer skicka ut affischer som ni kan anslå i era väntrum.

Foto: Unsplash

/Helena

Befolkningsregistret, sökning av nyfödda in- och utflyttade barn

Rutinen för sökning i Webfolke är uppdaterad med förändringar kring vilka postnummer som ingår i bevakningen, då det tillkommit nya postnummer i Karlstad.

[RUT-21202 Befolkningsregistret, sökning av nyfödda / in- och utflyttade barn \(Vida\)](#)

/Helena

Cosmicinformation

- Sökordet ISO-BMI är utbytt till Barn-BMI och fungerar som tidigare.
- I sökordet Vaccinationer är Svevac nu utbytt mot Mitt Vaccin.
- Nytt sökord Syn 5 år finns nu vid kontaktorsak Besök 5 år.
- Sökordet Föräldrasamtal VH 2/Samtal är nu tvingande vid besök 3/4/5 månader. Valbart utfall har tillkommit, "Samtal ej aktuellt". Detta kan användas om VH 2 saknas eller om samtal planerats vid ett annat besök.
- Rubriken "Omvårdnad" ses nu i vänstermarginalen när ni öppnat en journal. Där kommer ni kunna se eventuell omvårdnadsplan från neonatala hemsjukvården.
- Under rubriken "Journaltabeller" i vänstermarginalen när ni öppnat en journal finns rubriken "Patientens samtliga". Denna rubrik är obligatorisk i alla verksamheter, så tabellerna "Hörselundersökning- audiometri" samt "Synundersökning- synskärpa" kan ses av all personal. Hänvisa gärna till sökväg i remissen vid behov.

/Helena

Prata med andra pappor om föräldraskap och barn

Föräldraskapets unika situation ger oss en chans att stärka mäns omsorg, lyhördhet och uppmuntra till jämställda tankar. I en pappagrupp hos MÄN ges möjlighet att dela med sig av tankar och erfarenheter och lyssna på andras. Under fyra träffar samtalar gruppen bland annat om föräldrollen, jämställdhet, relationer och barnens behov och framtid.

I samtalen utgår vi alltid från barnens bästa. Gruppen är till för den som väntar barn eller nyss fått, är tonårsförälder eller befinner sig i en annan fas av föräldraskapet. Alldeles oavsett var i föräldraskapet en befinner sig så kan alla ha glädje och få styrka av att delta i en pappagrupp!

MÄN Karlstad/Värmland startar under våren fortlöpande upp pappagrupper i takt med antalet anmälningar. Vi som kommer att leda pappagrupperna heter Lars Näsström och Emil Eklund. Frågor kring pappagrupperna kan ställa via mail till karlstad@mfj.se

Bifogar broschyr där ni kan läsa om deras verksamhet och affisch som ni kan skriva ut och sätta upp i väntrummet.

/Lisa

FN:s konvention om barnets rättigheter

Artikel 9

Handlar om att barn alltid, när det går, ska få vara hos sina föräldrar. Om föräldrarna skiljer sig har barnet rätt att träffa båda sina föräldrar. Men ibland är det bäst för barnet att inte bo hos föräldrarna. Och ibland är det bäst för barnet att inte träffa den ena föräldern. Det kan vara om föräldrarna slår barnet eller inte kan ta hand om sitt barn.

Värna våra yngsta

Vi rekommenderar er alla att lyssna på dessa inspelade föreläsningar:

- [Att möta hela världen - om behovet av interkulturell kompetens \(nka.se.konferens\)](#)
Mona Lindqvist
- [Hur uttrycker små barn psykisk ohälsa \(nka.se.konferens\)](#)
Katrin Bernstad
- [Hur kan små barn och föräldrar som upplevt svåra påfrestningar om till exempel förlust, krig och flykt stödjas och stärkas \(nka.se.konferens\)](#)
Anna Norlén

/Helena

Frågor och svar

Fråga:

Jag har via 1177 fått en fråga om regionen hjälper till med tyngdtäcke till barn som har sömnproblem. Min kollega svarade att det inte görs om inte barnet hade kontakt med habiliteringen. Jag svarade via 1177 att regionen inte hjälper till med detta men fick sedan ett nytt svar från mamman att detta inte stämmer och att jag visst kunde skicka remiss. Pojken är tre år och har alltid haft problem med sömnen. De har ingen pågående kontakt med psykologmottagningen.

Svar:

På hemsidan för "Hjälpmedelservice" finns information gällande tyngdtäcken som går under 042718 "Hjälpmedel för stimulering av sinnen och känslighet".

Tyngdtäcke är ej förskrivningsbart till barn under 3 år.

Målgrupp: Barn med kognitiva funktionsnedsättningar som innebär gravt nedsatt sömnfunktion och dygnsrytm, motorisk oro, nedsatta emotionella funktioner, nedsatt koncentrationsförmåga, nedsatt rums- och kroppsuppfattning, nedsatta perceptuella funktioner.

Kriterier: Nedsatt aktivitetsförmåga och/eller begränsad delaktighet på grund av minst tre av målgruppens funktionsnedsättningar och som varat mer än tre månader.

Förskrivare: Leg.arbetsterapeut, Leg. fysioterapeut/Leg.sjukgymnast

[04 27 18 Hjälpmedel för stimulering av sinnen och känslighet - \(regionvarmland.se\)](https://www.regionvarmland.se/042718-hjälpmedel-for-stimulering-av-sinnen-och-kanslighet)

/Helena

Fråga:

Har en fråga ang Hygienronder på förskolor. Tidigare gjorde vi besök på förskolor. Hur gör man på BVC nu, har man regelbundna ronder när man är ute på alla avdelningar på förskolorna eller ska man vara ett "bollplank" dit personal kan vända sig vid frågor eller om något annat uppstår?

Det är många avdelningar som personalen frågar efter besök från oss.

Svar:

Vi har tillsammans med Smittskydd kommit överens om följande roller:

Hygienombudet är kontaktperson/länk mellan förskolan, BVC och Smittskydd Värmland och genomför hygienrond tillsammans med rektor.

Rektor rekommenderas boka möte med BHV-sjuksköterskan för avstämning inom barnhälsonätverket efter genomförd hygienrond för att diskutera uppkomna frågor i samband med hygienrond tillsammans med andra frågeställningar.

BHV-sjuksköterska kan ha avstämning med förskolan inom barnhälsonätverket efter genomförd hygienrond, och vara första kontakt vid misstänkt smittoutbrott. BHV-ssk kan hänvisa vidare till Smittskydd Värmland vid behov.

/Helena

Utbildningar/fortbildningar 2023 – save the date

Utbildningar i fråga om våld och EPDS är obligatoriska inslag i introduktionsprogrammen för BHV-sjuksköterskor och barnmorskor. För att säkerställa att alla känner sig trygga med arbetsuppgifterna, samt är uppdaterade med aktuella rutiner och kunskapsläge vill vi under 2023 och framåt uppmuntra till att även du som gått utbildningen tidigare går utbildningen igen om det gått mer än fem år sedan sist eller om du känner dig osäker. För er BHV-sjuksköterskor handlar det också om kompetensförstärkning inför en ny arbetsuppgift där vi under 2023 ska börja ställa frågan om våld även i samband med enskilt föräldrasamtal (EFS). Samtliga utbildningar erbjuds både under höst- och vårtermin.

EPDS-utbildning

För alla nyanställda är steg 1 och 2 obligatoriska. Vi uppmanar **alla** som inte gått steg 1 att sätta av tid och genomföra den. Den som känner behov kan också anmäla sig till steg 2.

Steg 1: Digital utbildning på utbildningsplattformen. Obligatoriskt innan steg 2. Utbildningen tar ca 2h.

[RegionVarmland - GRADE Portal - Screeninginstrumentet Edinburgh postnatal depression scale \(EPDS\)](#)

Steg 2: Fortsättning med fördjupning, diskussion och dokumentation. Innan utbildningsdagen ska du ha gjort EPDS-utbildningen i utbildningsplattformen och gått igenom litteraturen som skickats till dig efter anmälan.

30 mars kl. 09.00 – 12.00, lokal: Rigel, Regionens hus, Karlstad
Inbjudan kommer

Enskilt föräldrasamtal

Obligatorisk utbildning för alla nyanställda.

30 mars kl. 13 – 16.00, lokal: Rigel, Regionens hus, Karlstad
Inbjudan kommer

Fråga om våld

Obligatorisk utbildning för alla nyanställda. Som en del i att erbjuda ett jämlikt stöd till alla föräldrar kommer vi under 2023 börja ställa frågan om våld även till den icke födande föräldern i samband med EFS. I samband med detta vill vi uppmana alla BHV-sjuksköterskor som gick utbildningen för mer än fem år sedan, eller som önskar uppdatera sig, att gå utbildningen på nytt.

För personal som inte är nyanställd ska dialog föras med närmsta chef kring när det är aktuellt att anmäla sig under 2023.

4 april kl. 09.00 – 16.00, lokal: Morbrors ådra, Centralsjukhuset, Karlstad
Inbjudan kommer

/Sofia och Cristina

Info från Livets tråd - *Aktuellt om amning*

Amningskurser till blivande föräldrar

Representant från Amningshjälpen, barnmorska Nina Stanizewski anordnar kostnadsfria digitala kurser om amning till blivande föräldrar. Tidigare kurser har varit mycket uppskattade, såväl i Värmland som i övriga Sverige.

Kurserna är ett komplement till befintlig amningsinformation och vänder sig till såväl första- som flerbarnsföräldrar.

Två kurser är planerade under våren. Bägge kurserna är digitala och varje kurs består av två halvdagar. Första kursen startar 10 februari och andra kursen startar 17 mars.

Anmälan via sensus.se.

Råd till dig som vill stoppa produktionen av bröstmjolk

Information om hur bröstmjölksproduktionen stoppas utan läkemedel.

[INF-24722 Råd till dig som vill stoppa produktionen av bröstmjolk](#)

Att minska och eller ta bort tillmatning och övergå till att amma helt

Ny rutin samt flödesschema för nedtrappning/uttrappning av ersättning finns nu framtagen.

[RUT-24932-v.1.0 Att minska och eller ta bort tillmatning och övergå till att amma helt](#)

Vårdprogrammet amningskomplikationer

Vi använder Stockholms läns vårdprogram.

Den finns för nedladdning via länk karolinska.se

Livets tråd är en arbetsgrupp med representanter från hela vårdkedjan. Gruppen arbetar med omvårdnadsfrågor för att underlätta samarbetat mellan olika vårdgivare som möter den blivande och nyblivna familjen.

Arbetsgruppen ska bland annat verka för metodutveckling, utbildning och utvärdering i framförallt amningsfrågor för all personal i hela vårdkedjan och verka för att en gemensam amningspolicy hålls aktuell.

Arbetsgruppen ska också verka för ett bra fungerande samarbete och kommunikation mellan olika vårdgivare, i samråd med berörda chefer.

Medlemmar i Livets tråd

Astrid Ekeberg
Camilla Besterman
Cristina Gillå
Eva Rickman
Helena Donborn
Ingela Larsson
Katarina Sefton
Madeleine Pizarro Torrijos
Magdalena Fritzson
Nina Stanizewski
Suzanna Sundström
Ulrica Gustafsson
Ulrika Huatorpet Nilsson

Frågor och synpunkter:

cristina.gilla@regionvarmland.se

Ingela.Larsson@regionvarmland.se

[Livets tråd hemsida](#)

Bebispodden

<https://sverigesradio.se/barnradion>

/Emma

BVC-podden från barnhälsovården Region Stockholm

Några aktuella om coronaoro.

För att underlätta att hitta bland alla dessa avsnitt är de nu sorterade i kategorier som tex. "Amning" eller "Att vara en familj". Förhoppningsvis kan det vara till hjälp för er när ni själva ska lyssna eller när ni ska rekommendera ett specifikt avsnitt till en förälder.

[BVC-podden och Föräldragruppspodden](#)

/Helena

Rikshandboken

- Nyhetsbrev Prenumerera på senaste nytt från Rikshandboken direkt i din inbox:

<https://www.rikshandboken-bhv.se/rhb/om-rikshandboken/nyhetsbrev/>

/Gunilla

Informationsmaterial från utbildningar

På den här sidan på intranätet hittar ni informationsmaterial från utbildningar <https://intranat.regionvarmland.se/verksamheter/halsa-och-varld/b/barn-unga-och-familjehalsa/barnhalsovard-bvc/informationsmaterial-fran-utbildningar>

/Gunilla

Länkadress till vår sida på intranätet

Under rubriken "Barnhälsovård/BVC" finns våra lokala anvisningar

<https://intranat.regionvarmland.se>

Information från dietisten finns under "Kost och fysisk aktivitet".

Lägg gärna den här sidan som favorit så går den lätt att hitta.

/Gunilla

Fortbildning/Utbildning

För dig som är verksam inom barnhälsovården oavsett yrkesgrupp och tidigare erfarenheter. Introduktion till dig som nyställd eller när du behöver fylla på kunskapsförrådet.

Utbildning som är markerad med * anordnas eller stöds av Centrala Barnhälsovården och är obligatorisk för att du ska få rätt kompetens och kunna utföra ditt uppdrag.

Vid deltagande i utbildningar ska förankring med närmaste chef göras.

Region Värmland erbjuder:

* Startutbildning Cosmic

regionvarmland.grade.se/

[Anmälan och information på regionvarmland.se](http://Anmälan_och_information_på_regionvarmland.se)

* Amning, stöd i amningsstarten

Webbutbildningen är uppdelad i 6 delövningar. Alla övningar utom den som handlar om sena prematurer hör till den baskunskap som alla som ger råd kring späda barn och amning ska ha kunskap om. Efter varje faktaavsnitt går du till länken självtest för att svara på ett antal frågor.

[Utbildningsplattformen](#)

MI-Utbildning

Kurserna är fullbokade.

Kommande utbildningar:

2023

Januari

Yrkesträffar BHV-sjuksköterskor, digitalt, webbanmälan

teamslänk skickas ut, för att få en spridning i grupperna så önskas max 13 deltagare per grupp

7 februari kl 8.30-11.00

7 februari kl 13-15.30

[Länk till anmälan](#)

Mars

EPDS

30 mars kl. 09.00 – 12.00, lokal: Rigel, Regionens hus, Karlstad
Inbjudan kommer

Enskilt föräldrasamtal

30 mars kl. 13 – 16.00, lokal: Rigel, Regionens hus, Karlstad
Inbjudan kommer

April

Fråga om våld

4 april kl.09.00 – 16.00, lokal: Morbrors ådra, Centralsjukhuset, Karlstad
Inbjudan kommer

BHV-läkardag - save the date

20 april, heldag, på plats
Inbjudan kommer